

4113

۵۰۰

۱

۲۰۸

حجری

اشتغال زنان با تأکید بر آسیب‌ها و اولویت‌ها

علی احمد پناهی

پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

پاییز ۱۳۹۷

پناهی، علی احمد، ۱۳۴۹-

اشتغال زنان با تأکید بر آسیب‌ها و اولویت‌ها / علی احمد پناهی. - قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۱۳۹۷.

نه، ۲۹۸ ص. - (پژوهشگاه حوزه و دانشگاه: ۴۴۶: روان‌شناسی: ۴۰)

ISBN: 978-600-298-221-6

بها: ۲۱۵۰۰۰ ریال

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

کتابنامه. ص. [۲۶۹] - ۲۹۵: همچنین به صورت زیرنویس.

نمایه.

۱. زنان -- اشتغال. ۲. Women -- Employment. ۳. زنان -- اشتغال -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام.

۴. Islam -- Women -- Employment -- Religious aspects. ۵. زنان -- اشتغال -- جنبه‌های روانشناسی.

۶. Women -- Employment -- Psychological aspects. ۷. زنان -- اشتغال -- جنبه‌های اجتماعی.

۸. Women -- Employment -- Social aspects. الف. پژوهشگاه حوزه و دانشگاه. ب. عنوان.

۳۳۱/۴

۱۳۹۷ ۵۱۹۶۰۰ HD۶۰۰

۵۲۹۲۸۰۵

شماره کتابشناسی ملی

اشتغال زنان با تأکید بر آسیب‌ها و اولویت‌ها

مؤلف: علی احمد پناهی

ناشر: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

ویراستار: سید عدنان اسلامی

صفحه‌آرایی: اعتصام

چاپ اول: پاییز ۱۳۹۷

تعداد: ۵۰۰ نسخه

لیتوگرافی: سعیدی

چاپ: قم - سبحان

قیمت: ۲۱۵۰۰ تومان

کلیه حقوق برای پژوهشگاه حوزه و دانشگاه محفوظ و نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است.

قم: ابتدای شهرک پردیسان، بلوار دانشگاه، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، تلفن: ۰۲۵-۳۲۱۱۱۱۰۰ (انتشارات ۳۲۱۱۱۳۰۰)

نمایر: ۳۷۱۸۵-۳۱۵۱، ص. پ. ۳۲۸۰۳۰۹۰

تهران: خ انقلاب، بین وصال و قدس، کوی اسکو، پلاک ۴، تلفن: ۶۶۴۰۲۶۰۰

www.rihu.ac.ir

info@rihu.ac.ir

www.ketab.ir/rihu فروش اینترنتی

سخن پژوهشگاه

پژوهش در علوم انسانی [به منظور شناخت، برنامه‌ریزی و ضبط و مهار پدیده‌های انسانی] در راستای سعادت و تنبیه بشر و رورتنی انکارناپذیر و استفاده از عقل و آموزه‌های وحیانی در کنار داده‌های تجربی و در سرگرفت واقعیت‌های عینی و فرهنگ و ارزش‌های اصیل جوامع، شرط اساسی پویایی، واقع‌نمایی، کارآمدی این گونه پژوهش‌ها در هر جامعه است.

پژوهش کارآمد در جامعه ایران اسلامی در گرو شناخت واقعیت‌های جامعه از یک‌سو و اسلام به عنوان متقن‌ترین آموزه‌های وحیانی و اساس برین مؤلفه فرهنگ ایرانی از سوی دیگر است؛ از این رو، آگاهی دقیق و عمیق از معارف اسلامی و بهره‌گیری از آن در پژوهش، بازنگری و بومی‌سازی مبانی و مسائل علوم انسانی از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است.

توجه به این حقیقت راهبردی از سوی امام خمینی (ره) بیانگزار حسی برای اسلامی، زمینه شکل‌گیری دفتر همکاری حوزه و دانشگاه را در سال ۱۳۶۱ فراهم ساخت و با راهنمایی و عنایت ایشان و همت اساتید حوزه و دانشگاه، این نهاد علمی شکل گرفت. تجربه‌های این نهاد، زمینه را برای گسترش فعالیت‌های آن فراهم آورد و با تصویب شورای گسترش آموزش عالی در سال ۱۳۷۷ «پژوهشکده حوزه و دانشگاه» تأسیس شد و در سال ۱۳۸۲ به «مؤسسه پژوهشی حوزه دانشگاه» و در سال ۱۳۸۳ به «پژوهشگاه حوزه و دانشگاه» ارتقا یافت.

پژوهشگاه تاکنون در ایفای رسالت سنگین خود خدمات فراوانی به جوامع علمی ارائه نموده است که از آن جمله می‌توان به تهیه، تألیف، ترجمه و انتشار ده‌ها کتاب و نشریه علمی اشاره کرد.

این اثر به عنوان منبع درسی، کمک درسی و منبع مطالعاتی برای دانشجویان عزیز در رشته مطالعات زنان، علوم تربیتی و روان شناسی و برای حوزه علمیه خواهران و برای روحانیون، مبلغان دینی، مشاوران خانواده، برنامه ریزان فرهنگی و اجتماعی، والدین و همسران گرامی که به گونه ای با مباحث مرتبط با زنان و به ویژه اشتغال و نقش های آنان، سروکار دارند نگارش شده است.

از استادان و صاحب نظران ارجمند تقاضا می شود با همکاری، راهنمایی و پیشنهادهای اصلاحی خود، این پژوهشگاه را در جهت اصلاح کتاب حاضر و تدوین دیگر آثار مورد نیاز جامعه دانشگاهی و عمومی یاری دهند.

در پایان پژوهشگاه لازم می داند از تلاش های مؤلف محترم اثر، حجت الاسلام والمسلمین علی احمد پناهی نیز، در ارزشیابی و تدوین این کتاب، حضرت آیت الله سید محمد غروی راد و جناب آقای دکتر عزیز الله تاجیک اسماعیلی سپاسگزاری کند.

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۱
---------------	---

فصل اول: مفاهیم و کلیات

مقدمه.....	۵
ضرورت و اهمیت پژوهش.....	۷
اهداف پژوهش.....	۹
پرسش‌های پژوهش.....	۱۰
روش پژوهش.....	۱۱
مفاهیم اساسی.....	۱۱
الف) مفهوم کار و اشتغال.....	۱۱
ب) خانواده.....	۱۴
ج) جنس و جنسیت.....	۱۵
د) زنان.....	۱۶
ه) نقش.....	۱۷
و) نقش‌های جنسیتی.....	۱۷
اهمیت کار و فعالیت در آموزه‌های اسلام.....	۱۸
پیامدهای مثبت کار و اشتغال.....	۲۲
الف) پیامدهای تربیتی.....	۲۲
ب) پیامدهای ارزش‌شناختی و اخروی.....	۲۸
ج) پیامدهای اقتصادی و رفاهی.....	۲۷
د) پیامدهای اجتماعی.....	۲۸
ه) پیامدهای روان‌شناختی.....	۳۰
سهیم بودن زنان در پیامدهای کار و فعالیت.....	۳۱
چشم‌اندازی تاریخی به کار و فعالیت زنان.....	۳۱

۳۵	زمینه‌ها و عوامل گرایش زنان به اشتغال
۳۶	الف) الگودهی‌های رسانه‌ای، به‌ویژه تلویزیون
۳۷	ب) نیاز مالی و فشار اقتصادی
۳۷	ج) ارتقاء منزلت اجتماعی
۳۷	د) نیل به استقلال مالی
۳۸	کم‌ارزش تلقی شدن خانه‌داری
۳۸	و) افزایش اوقات فراغت زنان
۳۸	ز) چشم و هم‌چشمی و رقابت با خانم‌های دیگر
۳۹	ح) مسئله و رقابت با مردان
۳۹	ط) فرار از مسئولیت‌های اصلی زندگی
۳۹	ی) احساس مسئولیت نسبت به هم‌نوعان و احساس مسئولیت به جامعه دینی
۴۰	ک) عدم آگاهی نقش‌های اصلی و اولیه
۴۲	پیامدهای مثبت اشتغال
۴۵	پیشینه تحقیق

فصل بانی نظری و دانشی اشتغال زنان

۵۳	خانواده و جایگاه آن
۵۵	نقش زن و مرد در تحول و موفقیت اعضای خانواده
۵۹	تفاوت زیستی و روان‌شناختی زن و مرد
۶۰	الف) تفاوت در توانمندی جسمانی و اعضای بدن
۶۱	ب) تفاوت در توانایی‌های ذهنی
۶۴	ج) تفاوت در ارتباط کلامی و غیر کلامی
۶۸	نگاهی به تفاوت‌های عاطفی زن و مرد در چشم‌انداز اسلامی
۷۰	نقش‌های شاخص زن و مرد در خانواده
۷۱	الف) نقش مدیریتی و تدبیرگری
۷۴	ب) نقش عاطفی - جنسی
۷۶	ج) نقش مادری و پرورشی
۷۷	اهمیت شیردهی و پیامدهای آن
۷۹	د) نقش همسری و پشتیبانی
۸۰	مصادیق و نمادهای مهم نقش همسری
۸۲	ه) نقش تربیتی و جامعه‌پذیری
۸۴	جایگاه اثرگذاری تربیتی و الگویی والدین
۸۶	خلاصه و نتیجه‌گیری
۸۷	پیامدهای آگاهی زن و مرد از نقش‌ها و ظرفیت‌های خویش
۸۸	آموزه‌های معطوف به اصلاح نگرش و بینش افراد در اسلام

الف) لزوم اصلاح نگرش به زندگی دنیوی	۸۹
ب) لزوم برخورداری از اطمینان و یقین قلبی	۸۹
ج) لزوم آگاهی از چالش‌های دنیا و جایگاه انسان نسبت به دنیا	۸۹

فصل سوم: جنسیت و اشتغال در چشم‌انداز اسلامی

مقدمه	۹۱
روکرد اسلام به اشتغال زنان	۹۳
موضوع اول) جایگاه ارزشی و انسانی زنان	۹۳
موضوع دوم) مالکیت زنان	۹۸
موضوع سوم) مصداق و نمودهای زنان شاغل در تاریخ و متون اسلامی	۱۰۱
مصداق و نمودهای خالت‌های زنان در تاریخ اسلام	۱۰۲
موضوع چهارم) اداسم و عین اشتغال زنان	۱۰۷
محور نخست: مشکلات مربوط به اختلاط زن و مرد و پیامدهای آن	۱۰۷
اهمیت و منزلت حیا و پادامنی در آموزه‌های اسلامی	۱۱۰
پیامدهای ارزشی و اجتماعی حیا و پادامنی	۱۱۱
محور دوم: مباحث مربوط به محدودیت خروج زنان از منزل	۱۱۶
محور سوم: ناهماهنگی اشتغال فراگیر زنان با نقش‌های خانوادگی	۱۲۵
محور چهارم: سازگاری نداشتن ویژگی‌های اشتغال با ارزش‌های اسلامی	۱۳۲
نتیجه‌گیری و جمع‌بندی	۱۳۴

فصل چهارم: شاخص‌ترین آسیب‌های خانوادگی و روان‌شناختی

قابل پیش‌بینی در اشتغال زنان	۱۳۹
مقدمه	۱۳۹
شاخص‌ترین آسیب‌های خانوادگی و روان‌شناختی قابل پیش‌بینی در اشتغال زنان	۱۴۱
الف) اختلال در روابط عاطفی	۱۴۲
ب) ایجاد اختلال در رضایتمندی زناشویی	۱۴۴
ج) اختلال در ثبات هیجانی و خود ابرازگری همسران	۱۵۰
د) ایجاد اختلال در ایدئال‌ها و انتظارات همسران از زندگی مشترک	۱۵۴
ه) کاهش انگیزه سپاسگزاری از همسر	۱۵۵
و) اختلال در مدیریت ساختاری و عاطفی خانواده	۱۵۹
ز) اختلال در روابط کلامی با همسر	۱۶۳
ح) اختلال در بهداشت تغذیه اعضای خانواده	۱۶۴
ط) ایجاد آسیب در فرایند آموزش و تربیت فرزندان	۱۶۴
ی) محرومیت از لذت همراهی با فرزند	۱۶۸
ک) ایجاد اختلال در تأمین نیازهای عاطفی و روان‌شناختی فرزندان	۱۷۱

ل) نگرانی دائمی و عدم رضایتمندی از ایفای مطلوب نقش مادرانه.....	۱۷۵
م) محروم شدن از فواید فرزندآوری و فرزندپروری.....	۱۷۷
فواید و آثار مثبت فرزندآوری و فرزندپروری.....	۱۷۹
ن) ایجاد اختلال در شکل‌گیری اعتماد کودکان.....	۱۸۳
س) ایجاد اختلال در فرایند و تحقق دلبستگی ایمن در فرزندان.....	۱۸۵
عوامل مؤثر در شکل‌گیری دلبستگی ایمن و ناایمن و پیامدهای هر یک از آنان.....	۱۸۹

فصل پنجم: شاخص‌ترین آسیب‌های فرهنگی، اجتماعی و اخلاقی محتمل در اشتغال زنان

مقدمه	۱۹۳
الف) مینه‌سای برای تعارض و تعدد نقش در مادران و همسران.....	۱۹۳
آثار منفی تعارض مادر-انواده و تعارض نقش‌ها.....	۱۹۶
۱) اختلال در کارکردهای فیزی، اجتماعی و خانوادگی.....	۱۹۶
۲) اختلال در استحکامات و رضایتمندی خانواده.....	۱۹۷
۳) اختلال در انطباق و بازدهی شغلی و خانوادگی.....	۲۰۰
رویکرد انباشتگی نقش راهی برای تعدیل تعارض و آثار نقش.....	۲۰۱
ب) افزایش خشونت و اختلال کنشی و رفتاری در خانواده.....	۲۰۳
مهم‌ترین اختلال کنشی و رفتاری در خانواده.....	۲۰۵
ج) افزایش بی‌اعتمادی و بدبینی در همسران.....	۲۰۹
د) افزایش ناهنجاری اخلاقی-جنسی.....	۲۱۲
ه) کاهش و تضعیف عفت و حیای زنان.....	۲۱۵
پیامدهای عفت و پاکدامنی.....	۲۱۶
و) ایجاد روحیه تقابل و رقابت با همسر.....	۲۱۹
ز) ایجاد زمینه برای ناپایداری در خانواده و ایجاد زمینه برای طلاق.....	۲۲۱
ح) موجب عدم تمایل جوانان به تشکیل خانواده و عدم التزام به تعهدات همسری.....	۲۲۲
ط) تضعیف فضای عفت عمومی و کاهش قبح اجتماعی و اخلاقی.....	۲۲۳
ک) ایجاد ناهماهنگی در گرایش طبیعی و ذاتی زنان.....	۲۲۳
راهکارهای کاهش آسیب‌های اجتماعی، فرهنگی و اخلاقی اشتغال زنان.....	۲۲۵
الف) ترویج دور کاری.....	۲۲۵
ب) توسعه اشتغالات خانگی.....	۲۲۷
ج) تدوین برنامه آموزشی مدارس و دانشگاه‌ها براساس شرایط جنسیتی.....	۲۲۷
د) رونق مراکز فرهنگی و تجاری تک‌جنسیتی.....	۲۲۷
ه) اصلاح فضای تبلیغ و رسانه.....	۲۲۸
و) ارزش‌گذاری و اهمیت واقعی دادن به نقش‌های خانوادگی.....	۲۲۹
ز) ایجاد بصیرت در خانواده‌ها.....	۲۳۰
ح) تجدیدنظر در رشته‌های دانشگاهی.....	۲۳۰

- ۲۳۰ (ط) وضع قوانین مناسب و مصونیت بخش
- ۲۳۱ (ی) تغییر و اصلاح نگرش افراد در معادلات اجتماعی و روابط خانوادگی

فصل ششم: اولویت‌ها و مصلحت‌اندیشی‌ها در اشتغال زنان

- ۲۳۵ مباحثه
- ۲۳۷ مشغله‌های مناسب برای زنان
- ۲۳۸ انواع کار از دیدگاه ارزشی و سهم زنان در آنها
- ۲۳۹ (الف) آموزش و پرورش
- ۲۴۰ ب) تجارت
- ۲۴۶ ج) کشاورزی و باغداری
- ۲۵۰ د) دامداری و فلزکاری
- ۲۵۱ ه) طبابت و پزشکی
- ۲۵۲ تناسب گسترده زنان با حرفه پزشکی آموزشی و زیرشاخه‌های آنها
- ۲۵۶ و) فعالیت‌های فرهنگی و تربیتی
- ۲۵۶ ز) خدمات اجتماعی و بهداشتی
- ۲۵۷ ح) شغل‌های صنعتی، مهندسی و فناوری
- ۲۵۷ شغل‌های غیر مجاز و ممنوع برای زنان
- ۲۵۹ شرایط اشتغال زنان سرپرست خانوار
- ۲۶۰ شرایط شغلی زنان مجرد و زنان فاقد فرزند
- ۲۶۲ اصول، مؤلفه‌ها و چهارچوب‌های اشتغال زنان
- ۲۶۲ اصل اول) مجاز و پسندیده بودن فعالیت برای همگان
- ۲۶۲ اصل دوم) اولویت نخست و ترجیحی برای زنان
- ۲۶۴ اصل سوم) شغل‌های مجاز و ثانویه برای زنان
- ۲۶۵ اصل چهارم) ضرورت‌ها و استثناءها
- ۲۶۶ اصل پنجم) رعایت هنجارهای اسلامی در تمام شرایط
- ۲۶۶ اصل ششم) آینده‌نگری و جامع‌نگری

- ۲۶۹ منابع و مآخذ

نمایه‌ها

- ۲۹۷ نمایه اصطلاحات

پیشگفتار

کار یعنی روح و جان و زندگی کار یعنی مایه پابندگی
کار اصل رویش و افزون است خود صدای کار نبض بودن است

اشتغال و کار از مؤلفه‌هایی است که برای پیمون مسیرهای رشد مادی، روان‌شناختی، معنوی، اجتماعی، بین‌المللی و اخلاقی، نقشی بنیادین دارد. کار و تولید برای ادامه زندگی و بقای جامعه ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است. چرخ‌های اقتصادی، تولیدی و خدماتی هر کشور و منطقه جغرافیایی، با کار و تلاش به حرکت در می‌آید. ملّتی که اهل کار، تلاش، تولید و پویایی و نوآوری باشد، ثروتمند خواهد بود و جهان را به تسخیر خود در می‌آورد. جامعه‌ای که عناصر آن، اهل تلاش و فعالیت هستند، جامعه‌ای سرزنده، حلال، ثروتمند، قدرتمند است؛ در مقابل، جامعه‌ای که آحاد آن، بی‌انگیزه، تنبل، مصرف‌گرای محض، ایستاده و بی‌کار باشند، جامعه‌ای فقیر، نیازمند، وابسته، منفعل و کم‌منزلت است.

اشتغال می‌تواند زمینه‌های آسیب‌های اجتماعی، اخلاقی، روان‌شناختی و امنیتی را از بین ببرد و یا به حداقل برساند. در گزاره‌ها و تعالیم اسلامی، نگرشی جامع و نظام‌مند نسبت به کار، فعالیت‌های اقتصادی و تولیدی و خدماتی وجود دارد. در گزاره‌های دینی و در گام نخست، تلاش شده چشم‌انداز دانشی و بینشی عبادی و ارزشی نسبت به کار و فعالیت‌های همه مردم در راستای تأمین مایحتاج زندگی و اداره جامعه انسانی ایجاد شود. در آموزه‌های اسلامی ضمن جهت‌دهی و تشویق افراد (با گزاره‌های الزامی و ترجیحی) به سمت درآمدهای مجاز و کسب حلال، این تلاش و فعالیت در تراز عبادت خداوند و در ردیف مجاهد در راه خدا معرفی شده است.

زنان در گستره تاریخ دوشادوش مردان در فعالیتهای مختلف سهمیم بوده و در عرصه‌های تولیدی، فرهنگی، خانوادگی و تربیتی سهمی سترگ داشته‌اند. امروزه به دلیل شرایط خاص اجتماعی، توسعه صنعت، تکنولوژی و حضور زنان در مراکز تحصیلات عالی، پدیده اشتغال زنان به صورت جدی مطرح شده است. گرچه اصل کار و تلاش برای زنان همانند مردان مجاز است؛ اما به دلیل موقعیت خاص زنان در خانواده و اجتماع و به دلیل حفظ منزلت و کرامت آنان، اشتغال (به معنای امروزی) فراگیر زنان و به ویژه در حرفه‌ها و شغل‌های ناهمگون و ناهمتراز با ویژگی‌های زیستی، روان‌شناختی و ناهمگون با نقش‌های اولیه آنان، بایستی با ملاحظه ضوابط و چهارچوب‌های اسلامی باشد. گرچه امروزه شاغل بودن زنان به یک امر بدیهی مبدل شده، اما به دلیل محروم بودن از تسوی اسلامی با آسیب‌ها و چالش‌های جدی مواجه شده است. بی‌توجهی به هنجارهای اسلامی، اخلاق روان‌شناختی و تربیتی در حوزه اشتغال زنان، باعث ایجاد آسیب‌ها و چالش‌های مختلفی در موضوعات مرتبط به زنان و خانواده شده است.

در گزاره‌های اسلامی در راستای مصونیت بخشی زنان از آسیب‌های احتمالی چهارچوب‌ها و اصولی برای اشتغال زنان ملاحظه می‌شود که سه اصل کرامت، منزلت و کرامت ارزشی و انسانی زن حفظ شود و از سوی دیگر، به سمت نقش‌ها و فعالیت‌های متناسب و همتراز با موقعیت اجتماعی، خانوادگی و همتراز با ظرفیتهای زیستی و روان‌شناختی سوق پیدا کنند. در پژوهش حاضر تلاش شده، مضافاً بر بیان نظر اسلام در رابطه با اشتغال زنان به راهبردهای اخلاقی، اجتماعی و روان‌شناختی که می‌تواند باعث مصونیت زنان از آسیب‌های محتمل در حوزه اشتغال بشود، پرداخته شود.

کتاب پیش روی برای دانشجویان در رشته‌های مطالعات زنان، علوم تربیتی و روانشناسی و برای روحانیون، مبلغان دینی، مشاوران خانواده، برنامه‌ریزان فرهنگی و اجتماعی، والدین و همسران - که به گونه‌ای با مباحث مرتبط با زنان و به ویژه اشتغال و نقش‌های آنان سروکار دارند - نگارش شده است. آشنا کردن افراد با اهمیت کار و اشتغال، نگرش اسلام به اشتغال زنان، اصول و چهارچوب‌های اشتغال زنان، آسیب‌های فرهنگی، اجتماعی، خانوادگی و تربیتی محتمل در اشتغال زنان و راهبردهای مصونیت بخشی به زنان در حوزه اشتغال، از مباحثی است که در این کتاب به آنها پرداخته شده است. معرفی شغل‌های متناسب برای زنان و تبیین نقش‌های اساسی و اولیه زنان در خانواده و اجتماع، از دیگر مباحث این کتاب است. در این

پژوهش تلاش شده با بهره‌گیری از تحقیقات و پژوهش‌های علمی و با بهره‌گیری از آموزه‌های اسلامی و روان‌شناختی، به تبیین و تقریر مباحث پرداخته شود.

در اینجا بر خود لازم می‌دانم از زحمات همه کسانی که در به ثمر رسیدن این مجموعه ما را یاری کرده‌اند، به‌ویژه از ناظر علمی کتاب استاد عالیقدر آیت‌الله سیدمحمد غروی راد و جناب آقای سرعزیزالله تاجیک ارزیاب کتاب و از دیگر نیروهای مدیریت تدوین و چاپ پژوهشگاه حوزه و دانشگاه تشکر و قدردانی کنم.

در پایان، بابت گنج این کتاب را به روح بلند و ملکوتی ائمه معصومین (علیهم‌السلام)، شهدا، علما و والدینم که همواره از دعای خیرشان بهره‌مند بوده‌ام، هدیه می‌کنم و برای خوانندگان گرامی و به‌ویژه زنان محترم این راه درخشان، زندگی‌ای سالم و بهره‌مندی از شغلی هم‌تراز با ظرفیت‌های زیستی و روان‌شناختی آنان و مورد رضایت حضرت باری تعالی آرزو مندم.

قم- علی‌احمد پناهی

استاد دایر پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

رمضان المبارک ۱۴۳۹ قمری

مصادف با بیلاد سراسر نور و سرور حضرت امام حسن مجتبی (علیه‌السلام)